

OTSUS

14.12.2021 nr 5-5/2021-072

Koondumisele nr 49/2021 Telko Estonia OÜ / Mentum AS loa andmine

1. Koondumine

24.11.2021 esitas äriühingu Telko Estonia OÜ (registrikood 10178093) volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Telko Estonia OÜ ja Eesti Talleks AS (registrikood 10280727) 26.10.2021 aktsiate müügilepingu. Lepingust tulenevalt kavatakse Telko Estonia OÜ omandada ainuvalitseva mõju Mentum AS (registrikood 11922547) üle.

Tehingu tulemusena kuulub Mentum AS äriühingu Telko Estonia OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 25.11.2021 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Telko Estonia OÜ ja Mentum AS.

Telko Estonia OÜ on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju Soomes registreeritud äriühing Telko OY ning mille üle omakorda omab valitsevat mõju Soomes registreeritud äriühing Aspö Oyj. Telko Estonia OÜ tegeleb tööstuses kasutatavate määrdeainete ja keemiatoodete, autonduses kasutatavate määrdeainete (täpsemalt ainult pidurivedelike osas) ja plastiku hulgimüügiga ning ematööstaja Telko OY poolt toodetud autonduses kasutatavate keemiatoodete (antifriisid/jahutusvedelikud, kütuse lisandid ja sõiduki pesuvahendid, täpsemalt aknapesuvahendid, asfaldi plekieemaldajad, lahustipõhised leotusvahendid, auto šampoonid, mootori puhastajad ja mikro rasvaemaldusvahendid) hulgimüügiga. Aspö Oyj kuulub Aspö kontserni, mille ettevõtjate äritegevus toimub alljärgnevates valdkondades:

- Telko kaubamärgi all tegutseb 21 ettevõtjat, sh Telko Estonia OÜ ja Telko OY. Ettevõtjad tegutsevad Soomes, Rootsis, Taanis, Norras, Eestis, Lätis, Leedus,

Poolas, Venemaal, Ukrainas, Kasahstanis, Valgevenes, Aserbaidžaanis, Rumeenias, Hiinas ja Iraanis plastikute, keemiatoodete, määrdeainete ja erinevate toormaterjalide hulгимүүгига.

- ESL Shipping kaubamärgi all tegutseb 8 ettevõtjat, kes pakuvad erinevaid transporditeenuseid Läänemerel (sh merel laadimine ja lossimine). Ettevõtjad tegutsevad Soomes, Rootsis, Eestis ja Portugalis.
- Leipurin kaubamärgi all tegutseb 11 ettevõtjat, kelle põhitegevuseks on pagari- ja kondiitritööstuse toorainete, tarvikute ja seadmete müük. Ettevõtjad tegutsevad Soomes, Eestis, Lätis, Leedus, Poolas, Venemaal, Ukrainas, Kasahstanis ja Valgevenes.
- Kauko kaubamärgi all tegutseb kaks ettevõtjat, millest üks tegutseb Soomes ja teine Saksamaal. Ettevõtjate põhitegevuseks on digitaalsete lahenduste loomine erinevatele seadmetele.

Mentum AS on Eestis registreeritud äriühing, mille ainuaktsionäriks on koondumise eelselt Eesti Talleks AS. Mentum AS tegeleb tööstuses, autonduses ja merenduses kasutatavate määrdeainete ning autonduses kasutatavate keemiatoodete (antifriisid/jahutusvedelikud ja sõiduki pesuvahendid, täpsemalt aknapesuvahendid, asfaldi plekieemaldajad, lahustipõhised leotusvahendid, auto šampoonid, mootori puhastajad ja mikro rasvaemaldusvahendid) hulгимүүгига. Mentum AS valitseva mõju alla kuuluvad Lätis ja Leedus asuvad filiaalid, mis samuti tegelevad eelnimetatud toodete hulгимүүгига.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus

mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tekib koondumise osalistel horisontaalne kattuvus alljärgnevate äritegevuste osas:

- tööstuses kasutatavate määrdeainete hulгимүүк;
- autonduses kasutatavate määrdeainete hulгимүүк (täpsemalt ainult pidurivedelike osas);
- autonduses kasutatavate keemiatoodete hulгимүүк, sh tootegruppide lõikes eraldi vaadatuna antifriiside/jahutusvedelike ja sõiduki puhastuskeemiatoodete (aknapesuvahendid, asfaldi plekieemaldajad, lahustipõhised leotusvahendid, autošampoonid, mootori pesuvahendid ja mikro rasvaeemaldusvahendid) hulгимүүк.

Telko Estonia OÜ emattevõtja Telko OY toodab Soomes autonduses kasutatavaid määrdeaineid, keemiatooteid ja puhastuskeemia tooteid. Telko OY müüb nimetatud tooteid kaubamärgi „Polar“ all Eestis koondumise osaliste vahendusel hulгимүүкijatele. Seega esineb koondumise osaliste tegevuses vertikaalne seos eelnimetatud toodete tootmise ja hulгимүүкigi vahel.

Käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda kaubaturgudel, kus koondumise osalised tegutsevad, mistahes kaubaturu määratluse korral, seega ei ole kaubaturu ja geograafilise turu täpne piiritlemine vajalik. Antud koondumises analüüsitakse konkurentsiolukorda ning koondumise osaliste positsiooni nendel kaubaturgudel (või kaubaturu kitsamates segmentides) Eestis, kus koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib kattuvus, ehk tööstuses kasutatavate määrdeainete hulгимүүкigi kaubaturul, autonduses kasutatavate määrdeainete hulгимүүкigi kaubaturu segmentis (pidurivedelikud) ning autonduses kasutatavate keemiatoodete hulгимүүкigi kaubaturu segmentides (antifriisid/jahutusvedelikud ja puhastuskeemia tooted).

Kuna täpsed andmed tööstuses kasutatavate määrdeainete, autonduses kasutatavate määrdeainete ja autonduses kasutatavate keemiatoodete hulгимүүкigi kaubaturu kogumahu kohta Eestis ei ole avalikult kättesaadavad, aktsepteerib Konkurentsiamet antud juhul koondumise teate esitaja hinnangut ning esitatud arvestust ja selgitust, mis tugineb Statistikaameti 2020. aasta andmetele. Koondumise teate kohaselt oli tööstuses kasutatavate määrdeainete hulгимүүкigi kaubaturu kogumaht Eestis 2020. aastal ligikaudu 3 miljonit eurot, millest moodustab koondumise osaliste turuosa Eestis kokku alla 5%. Autonduses kasutatavate määrdeainete hulгимүүкigi kaubaturu pidurivedelike segmentis oli kogumaht Eestis 2020. aastal ligikaudu 0,4 miljonit eurot, millest koondumise osaliste turuosa Eestis kokku moodustab alla 15%. Autonduses kasutatavate keemiatoodete hulгимүүкigi kaubaturu antifriiside/jahutusvedelike segmentis oli kogumaht Eestis 2020. aastal ligikaudu 13 miljonit eurot, millest koondumise osaliste turuosa Eestis kokku moodustab alla 5% ning sama kaubaturu puhastuskeemia toodete segmentis oli kogumaht Eestis 2020. aastal ligikaudu 37 miljonit eurot, millest koondumise osaliste turuosa Eestis kokku moodustab alla 1%.

Kuigi koondumise osaliste vahel tekib Eestis äritegevuste osas horisontaalne kattuvus ning esineb ka vertikaalne seos, siis tulenevalt koondumise osaliste väikesest osatähtsusest tööstuses kasutatavate määrdeainete hulгимүүкigi, autonduses kasutatavate määrdeainete

hulgimüügi ning autonduses kasutatavate keemiatoodete hulgimüügi kaubaturgudel, ei teki käesoleva koondumise tulemusel Eestis horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid juhendi tähenduses.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise tulemusel omandab Telko Estonia OÜ valitseva mõju Mentum AS üle ning ühtlasi omandab Telko Estonia OÜ valitseva mõju Lätis ja Leedus asuvate Mentum AS filiaalide üle. Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja seisukohaga, et koondumine ei too endaga kaasa olulist mõju Eesti tööstuses kasutatavate määrdeainete, autonduses kasutatavate määrdeainete ja autonduses kasutatavate keemiatoodete hulgimüügi kaubaturgudele, kuna koondumise osaliste ühine turuosa koondumisega seotud kaubaturgudel ei ületa 15%.

Koondumise osaliste vahel tekib ka vertikaalne seos autonduses kasutatavate määrdeainete ja keemiatoodete tootmise ja hulgimüügi vahel, kuid tulenevalt koondumise osaliste väiksest osatähtsusest nimetatud kaubaturgudel, ei kahjusta antud koondumine konkurentsiolukorda vertikaalselt seotud kaubaturgudel.

Koondumise teate kohaselt on koondumisega seotud kaubaturgudel tihe konkurents, lisaks suurtele edasimüüjatele on palju väikeseid edasimüüjaid, kes impordivad erinevate kaubamärkidega sarnaseid tooteid. Ka koondumise järgselt tegutsevad nimetatud kaubaturgudel mitmed ettevõtjad, suuremateks konkurentideks on koondumise osalised nimetanud äriühinguid Osäühing Morbela, Jungent Estonia OÜ, ABC Määrdeained OÜ, TecAlliance GmbH (sh interneti vahendusel www.autovaruosadonline.ee, www.ristmik.ee, www.euautoosad.ee, www.topvaruosad.ee), Autokaubad24 OÜ, UAB Kesko Senukai Digital, Aktsiaselts ESTKO jne.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord kaubaturgudel, kus koondumise osalised tegutsevad, ega muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesoleva koondumise turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Telko Estonia OÜ ja Mentum AS koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsimeeskonna juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 14.12.2021 otsuse nr 5-5/2021-072
ärakiri on samane originaaliga.
/Svetlana Ljutova/ 03.01.2022*